

Nr 32.

Av herr **Pers**, om borttagande av tull å korn.

Vid 1913 års riksdag väckte jag motion om att riksdagen skulle borttaga tullen på korn. Denna lyckades ej tillvinna sig bevillningsutskottets bevägenhet, utan avstyrktes enhälligt och förkastades av riksdagen. Trots denna, som det kan synas, förkrossande motgång vågar jag ånyo påkalla riksdagens uppmärksamhet för frågan, då jag är övertygad om åtgärdens gagn för det allmänna.

De senaste månadernas händelser ha med stor kraft visat, att det är av högsta nöd att sörja för en kraftigare livsmedelsproduktion, icke blott ifråga om brödsäd utan i minst lika hög grad ifråga om produktionen av animala födoämnen såsom kött, fläsk och ägg. För att kunna tillgodose detta senare slags produktion har riksdagen sent omsider måst släppa efter på majstullen. Det skulle vara att fortgå på samma väg att upphäva korntullen, då korn är ett synnerligen lämpligt fodermedel för såväl göddjur som dragare. Dess fodervärde står i förhållande till havrens som 6 till 5, ett sakförhållande, som blivit till fullo bevisat genom talrika av centralanstalten för jordbruksförsök anställda vetenskapligt utförda undersökningar.

1913 års bevillningsutskott ville nödvändigt se korntullen i samband med andra livsmedelstullar och med hela vårt tullsystem. Jag tillåter mig hänvisa till vad som nyss nämnts, nämligen att majstullen upphävts, utan att hela tullsystemet behövt en omarbetning för den skull. Kornet intager för övrigt en undantagsställning från övriga sädesslag, som är påfallande. Som av bilaga A. framgår, har dess odling sedan 1870 praktiskt taget till kvantiteten stått stilla. Då avkastningen per arealenhet givetvis stigit, så har den med korn besådda arealen minskats, trots tullskyddet. En jämförelse med odlingen av havre är synnerligen intressant, då havren är tullfri. Odlingen av denna sädessort har trots den fria importen höjt sig från 12,459,769 hektoliter till 29,454,800 år 1913 med en jämn och kraftig stegring under hela perioden, bil. B.

De båda tabellerna visa med all önskvärd tydlighet, att kornodlingen gått starkt tillbaka i vissa län, företrädesvis de magraste, vilkas havreodling samtidigt visa starkt uppåtgående siffror. Förhållandet bestyrker, att betingelserna för kornodlingen äro av sådan beskaffenhet, att dess odling ej stimuleras av tullskyddet.

Emellertid balansera produktion och förbrukning av korn inom landet varandra ganska nära, såsom framgår av tabellen bil. C. De sämsta åren ha vi till och med haft ett litet utförselöverskott. Tullen verkar i den riktningen, att landet vänjer sig av med att använda korn till föda för både människor och djur. Vid goda kornår tages det ju i bruk, men i dåliga tillgripes den mindre fodervärda havren, som kan erhållas utan tullfördyring, för djuren, och råg och vete för människorna, då tullförhöjningen för dessa till följd av deras högre värde anses spela en mindre roll. Detta framgår av förhållandet med havren, bil. D. Trots den starkt ökade produktionen är konsumtionen ändå större och importen vissa år högst betydlig.

Tullen på korn är ej i stånd att stegra odlingen därav, men den föranleder landet att importera och förbruka ett foderämne, havren, som är dyrare och mindre lämpligt, i större utsträckning än som kunde vara fallet, om tullen vore borta, ett förhållande, som är förkastligt ur nationalekonomisk synpunkt och utövar ett tillbakahållande inflytande på produktionen av animala födoämnen. En vara, som alltid kan tillföras och finnas i handeln, förbrukas mera; den kommer att röna större efterfrågan och odlingen skulle åtminstone ej behöva gå tillbaka till följd av lägre pris. Åtminstone i mellersta Sverige är havrepriset redan nu ledande för kornpriset.

Möjligen göres den invändningen, att förhållandet med kornodlingen är detsamma i alla länder och att således intet internationellt utbyte av korn i någon större utsträckning äger rum. Vidfogade tabell bil. E., visar dock, att det oss nära liggande Ryssland årligen har en högst betydande export av korn. Härav begagnar sig särskilt Tyskland för att stimulera uppfödning och gödning av djur.

I sitt yttrande angående denna fråga uttalade 1913 års bevillningsutskott, att betänkligheterna mot korntullens upphävande ökades därav, att vissa trakter av Norrland hade särskilda betingelser för odling av just detta sädesslag. Att odlingen av korn är dominerande för vissa trakter i Norrland är saunt. Det är emellertid mycket svårt att inse, vilket förnuftigt sammanhang det kan finnas mellan detta förhållande, å ena sidan, och tullens bibehållande, å den andra, då, såsom tabell C. utvisar, någon nämnvärd export eller import av korn ej äger rum över

Bottniska vikens hamnar. En betydande import äger rum av havre över dessa hamnar, men ej av korn — av lätt förstått skäl. En vara, som i regel förbrukas av jordbrukarna själva på deras gårdar och endast undantagsvis är föremål för handel, kan ej påverkas av till- eller frånvaron av tullar.

De bifogade tabellerna äro utarbetade av statistiska centralbyrån.

Kornet intar, såsom jag här velat visa, en sådan ställning bland våra födoämnen och fodermedel, att det kan utan någon olägenhet, men med fördel befrias från tullen utan att behöva sammankopplas med vidlyftiga utredningar i någon riktning. En sådan åtgärd skulle verka till båtnad för framställningen av en hel del viktiga animala livsmedel, förutom det att korn och därav direkt framställda produkter skulle genom det billigare priset vid införsel komma till ökad användning inom landet.

På grund av vad jag sålunda anfört får jag hemställa,

att riksdagen må besluta att borttaga tullen på korn.

Stockholm den 26 januari 1915.

And. Pers.

Bil. A.

Skörd, i hektoliter, av korn åren 1870—1913.

Län.	1870.	1880.	1890.	1900.	1910.	1911.	1912.	1913.
Stockholms stad och län ...	164,875	124,093	123,979	123,947	113,604	107,388	109,600	158,400
Uppsala län	267,642	252,805	276,639	315,072	277,605	249,433	261,400	334,800
Södermanlands län	100,947	88,864	82,177	77,431	67,788	65,278	65,600	97,900
Östergötlands län	224,195	229,647	266,317	331,867	253,498	237,940	234,500	256,100
Jönköpings län	79,807	77,002	89,989	61,055	49,751	40,362	43,400	52,900
Kronobergs län	201,062	204,011	207,096	173,677	121,654	116,532	109,600	138,800
Kalmar län	270,886	214,378	271,087	240,723	246,320	246,560	266,300	307,000
Gotlands län	122,067	228,033	177,009	329,435	296,933	256,759	269,600	498,100
Blekinge län	77,128	85,780	79,724	58,939	30,228	29,136	33,400	36,400
Kristianstads län	422,019	480,901	380,889	282,973	254,155	251,040	251,700	330,700
Malmöhus län	1,101,055	1,200,639	1,220,871	1,226,880	1,089,585	1,104,671	1,148,100	1,095,200
Hallands län	97,145	98,348	96,549	82,910	37,171	38,189	33,100	49,300
Göteborgs och Bohus län...	195,080	163,492	112,875	87,933	74,183	55,903	54,500	87,000
Älvsborgs län	89,168	72,770	45,831	19,169	12,094	11,460	12,000	12,600
Skaraborgs län	83,970	81,200	80,547	65,964	52,618	46,298	49,200	52,500
Värmlands län	26,923	31,348	21,916	16,065	14,312	11,653	15,200	14,700
Örebro län	70,049	60,986	45,516	41,767	21,880	16,420	23,400	32,500
Västmanlands län	100,638	51,914	89,309	71,484	72,836	56,968	68,500	119,300
Kopparbergs län	109,748	120,245	93,085	57,584	62,760	59,803	69,800	82,800
Gävleborgs län	241,152	213,385	256,787	283,220	308,290	310,240	286,600	310,400
Västernorrlands län	310,632	337,678	343,523	326,404	358,818	362,462	346,000	453,800
Jämtlands län	234,795	206,437	148,875	149,195	177,683	180,850	200,300	310,200
Västerbottens län	234,526	361,863	360,707	228,348	425,700	440,595	508,000	492,100
Norrbottens län	242,336	379,762	322,025	218,290	300,730	297,730	354,000	311,000
Riket	5,067,845	5,365,581	5,193,322	4,870,332	4,720,196	4,593,670	4,813,800	5,634,500

Bil. B.

Skörd, i hektoliter, av havre åren 1870--1913.

Län.	1870.	1880.	1890.	1900.	1910.	1911.	1912.	1913.
Stockholms stad och län ...	325,136	488,974	745,622	769,293	846,319	749,250	811,400	991,700
Uppsala län	154,122	291,390	698,673	562,591	570,913	419,453	527,000	642,600
Södermanlands län	462,667	772,380	1,198,437	1,073,757	1,259,787	1,158,224	1,250,400	1,554,600
Östergötlands län	787,763	1,042,704	1,098,047	1,109,573	1,228,036	1,131,839	1,226,900	1,452,300
Jönköpings län	701,631	1,191,975	1,512,647	1,480,084	1,598,413	1,435,274	1,719,600	1,670,700
Kronobergs län	359,221	718,151	852,781	1,047,202	1,146,948	965,278	1,162,400	1,337,100
Kalmar län	492,596	652,392	952,028	1,013,792	1,054,228	985,395	1,169,500	1,066,700
Gottlands län	31,037	25,166	36,098	50,121	93,499	77,005	87,800	184,900
Blekinge län	147,183	379,503	406,055	361,292	376,135	392,139	450,500	565,900
Kristianstads län	662,808	854,256	994,272	916,340	1,088,260	1,122,446	1,147,200	1,976,600
Malmöhus län	1 169,025	1,461,997	1,580,075	1,615,325	1,507,160	1,586,844	1,817,900	2,203,800
Hallands län	642,921	1,011,280	1,372,460	1,026,695	1,426,279	1,439,348	1,324,500	1,564,900
Göteborgs och Bohus län...	849,133	859,081	943,576	920,907	837,702	805,111	925,200	1,039,900
Älvsborgs län	1,374,059	1,960,499	2,212,787	2,348,877	2,519,553	2,096,972	2,644,500	2,441,600
Skaraborgs län	1,637,041	2,103,991	2,562,205	2,503,340	3,149,668	2,615,538	3,470,900	3,395,100
Värmlands län	1,012,260	1,307,772	1,436,715	1,650,300	2,014,919	1,121,675	2,119,500	2,226,300
Örebro län	576,190	839,378	1,191,336	1,186,098	1,274,243	967,689	1,567,800	1,778,200
Västmanlands län	358,885	586,788	1,106,770	1,048,762	1,251,012	906,277	1,251,000	1,245,900
Kopparbergs län	519,258	534,323	798,896	753,651	939,521	834,461	1,129,500	1,169,500
Gävleborgs län	143,208	215,282	470,938	475,060	637,580	593,580	679,400	632,400
Västernorrlands län	30,096	54,877	117,501	133,621	164,775	164,495	154,000	187,200
Jämtlands län	11,365	14,613	18,467	7,582	23,589	16,165	22,800	25,900
Västerbottens län	12,101	11,012	39,811	15,432	8,318	10,725	48,100	62,100
Norrbottens län	63	grönfoder	5,121	—	59,410	61,900	39,200	38,900
Riket	12,459,769	17,377,784	22,351,318	22,069,695	25,076,267	21,657,083	26,747,000	29,454,800

Bil. C.

Införsel och utförsel, i kilogram, av korn åren 1909—1913.

Tullkammardistrikt.	1909.	1910.	1911.	1912.	1913.
	I n f ö r s e l.				
Vid Bottniska viken	1,715	757	1,026	394	122
Vid Mälaren och Östersjön t. o. m. Blekinge.....	1,148,457	1,080,538	872,120	49	197
I Skåne	35,496	2,680	3,526	1,233	9,790
Å västkusten norr om Skåne	707,133	100,040	395,758	900	40
Vid norska gränsen	28,214	10,136	5,181	3,501	1,867
Vid Vänern, Vättern och Hjälmaren	116	130	—	—	178
Linköping och Borås	—	—	—	—	—
Falun och Östersund	—	—	1,861	—	—
Riket	1,921,131	1,194,281	1,279,472	6,077	12,194
	U t f ö r s e l.				
Vid Bottniska viken	—	—	8,500	—	—
Vid Mälaren och Östersjön t. o. m. Blekinge.....	108	400	242,600	937,175	473,958
I Skåne	40,966	282,080	4,851,612	2,321,126	768,239
Å västkusten, norr om Skåne	8,557	4,885	275,865	19,076	19,779
Vid norska gränsen	140	550	905	50	13,370
Vid Vänern, Vättern och Hjälmaren	—	—	—	—	—
Linköping och Borås	—	—	—	—	—
Falun och Östersund	—	—	—	—	—
Riket	49,771	287,915	5,379,482	3,277,427	1,275,846

Bil D.

Införsel och utförsel, i kilogram, av havre åren 1909—1913.

Tullkammardistrikt.	1909.	1910.	1911.	1912.	1913.
I n f ö r s e l.					
Vid Bottniska viken	15,544,217	9,174,492	16,538,945	6,831,545	4,520,972
Vid Mälaren och Östersjön t. o. m. Blekinge.....	15,555,917	24,753,552	15,934,503	28,496,194	17,373,914
I Skåne	18,810,918	31,763,544	26,983,084	19,555,990	9,791,220
Å västkusten norr om Skåne	27,305,894	43,338,212	41,875,006	41,079,828	32,556,562
Vid norska gränsen	86,034	135,254	170 191	458,122	78,063
Vid Vänern, Vättern och Hjälmaren	197,566	1,398,781	531,174	765,160	—
Linköping och Borås	—	—	—	—	—
Falun och Östersund	7,500	—	19,030	101,984	—
Riket	77,508,046	110,563,835	102,051,933	97,288,823	64,320,731
U t f ö r s e l.					
Vid Bottniska viken	—	—	—	—	640
Vid Mälaren och Östersjön t. o. m. Blekinge.....	5,834,294	963,240	22,028,099	1,184,876	56,020,911
I Skåne	394,703	518,842	867,810	1,254,420	2,264,159
Å västkusten norr om Skåne	2,137,634	983,907	5,037,190	2,592,875	9,909,972
Vid norska gränsen	171,040	114,280	158,727	204,629	354,762
Vid Vänern, Vättern och Hjälmaren	—	—	—	—	100,000
Linköping och Borås	—	—	—	—	—
Falun och Östersund	—	—	—	—	—
Riket	8,537,671	2,530,269	28,091,826	5,236,800	68,650,444

Bil. E.

Export av korn i deciton åren 1908—1912.

Från	1908.	1909.	1910.	1911.	1912.
Holland	4,618,636	4,867,324	5,689,057	6,757,200	5,215,850
Ryssland	26,439,017	35,927,869	40,094,755	42,983,607	27,586,394
Österrike	2,594,062	1,940,845	1,855,041	1,061,429	2,073,172
Ungern	2,951,157	2,716,478	2,481,714	2,472,417	2,747,312
Rumänien	3,432,913	2,958,466	3,881,696	—	—
Förensta staterna ¹⁾	2,350,864	1,617,303	2,911,867	3,312,529	558,639
Canada ¹⁾	1,075,422	743,117	561,544	749,210	19,951,598

¹⁾ hektoliter.